

- доступу: http://www.ibmm.ru/var/ftp/Zorya_mashproekt_IBMM-12.pdf.
8. Офіційний сайт ДП НВКГ «Зоря»-«Машпроект» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.zmturbines.com/>.
 9. Офіційний сайт Регіональної торгівельно-промислової палати Миколаївської області [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rtp.com.ua>.
 10. Миколаївці випускатимуть турбіни для індійських кораблів // Голос України. — 2013. — 27 квітня.

Рассмотрена организационная структура и основные направления деятельности ГП НПКГ «Зоря»-«Машпроект» в современный период. Проанализированы организационно-технологические основы осуществления внешнеэкономической деятельности предприятия в условиях осуществления государственных закупок. Обосновано создание нового структурного подразделения на предприятии.

Ключевые слова: рынок, заказчики, конкуренты, газотурбостроение, контракт, внешнеэкономическая деятельность, продукция, государственные закупки, серийное производство.

Address the institutional framework and the main activities of SE Research and Production Complex «Zorya»-«Mashproekt» in the modern period. Analyzed the organizational and technological framework for the implementation of foreign economic activity of the enterprise in terms of public procurement. Justified the creation of a new unit at the plant.

Keywords: market, customers, competitors, gas turbine, contract, trade, production, procurement, production.

УДК 658.152

Б.В. ПОГРІЩУК

Тернопільський національний економічний університет

І. Т. КИЩАК, І. Ю. РУДЬ

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

У статті розглядаються питання формування стратегії напрямів інвестиційної діяльності на підприємствах. Досліджено етапи розробки інвестиційної стратегії на підприємствах. Визначено окремі аспекти процесу формування інвестиційного портфеля підприємств. Запропоновано алгоритм розробки інвестиційної стратегії підприємств.

Ключові слова: інвестиційний портфель, інвестиційна стратегія, інвестування, прибутковість, ефективність, інвестиційний цикл, процес, інвестиційна діяльність.

Постановка проблеми. Дослідження проблем інвестування економіки завжди знаходилося в центрі уваги економічної науки. Це обумовлено тим, що інвестиції зачіпають найглибинніші основи господарської діяльності, визначаючи процес економічного зростання в цілому. В сучасних умовах вони виступають найважливішим засобом забезпечення умов становлення ринкової економіки, структурних зрушень в господарському комплексі країни, забезпечення технічного прогресу, підвищення якісних показників господарської діяльності на мікро- і макрорівнях. Активізація інвестиційного процесу є одним з найдійовіших механізмів соціально-економічних перетворень.

Від ефективності інвестиційної політики залежать стан виробництва, положення і стан технічного рівня основних фондів підприємств, можливості структурної перебудови економіки, вирішення соціальних і екологічних проблем. Інвестиції є основою для розвитку підприємств, окремих галузей і економіки в цілому.

Формування напрямів інвестиційної діяльності на підприємствах з урахуванням перспективи являє собою процес розробки інвестиційної стратегії. Інвестиційна стратегія підприємств є системою довгострокових цілей інвестиційної діяльності і набором найбільш ефективних шляхів їхнього досягнення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти процесу формування інвести-

ційного портфеля досліджено в роботах як вітчизняних, так і зарубіжних авторів. Серед російських вчених найбільш відомими є роботи з інвестиційного менеджменту Н.В. Сичової, Я.М. Мікіна, І.Т. Балабанова, Б.І. Альохіна та інших. В Україні останні п'ять років (раніш інвестиційний менеджмент і портфельний менеджмент не мали практики через відсутність фондового ринку) питаннями інвестиційного і портфельного менеджменту займаються І.Т. Бланк, О.О. Пересада, Л.І. Нейкова, Д.М. Черваньов, А.Ф. Гойко, Г.М. Поддєрьогін, А.Г. Ахламов, А.В. Козаченко та інші. Багато видатних економістів, у тому числі і Нобелівські лауреати В. Леонтьєв, К. Ерроу та інші, попереджали про необхідність врахування такої специфіки постсоціалістичних країн, у тому числі України, як гіпертрофована структура монополізованого виробництва, менталітет населення, три покоління якого прожили без приватної власності тощо.

Виходячи з того, що темпи змін, що відбуваються в українській економіці потребують постійного коригування інвестиційної діяльності як програми дій корпоративних структур, зростання ролі інвестиційної стратегії як важливого і самостійного елемента загальної стратегії вимагає постійного вивчення. До того ж значна ціна помилок при прийнятті рішень в управлінні корпоративними системами створює проблеми, для вирішення яких необхідна розробка методичних основ оцінки ефективності прийнятої інвестиційної стратегії.

Метою статті є дослідження проблемних питань формування стратегії напрямів інвестиційної діяльності на підприємствах. Відповідно до поставленої мети виділено наступне завдання дослідження – розробка алгоритму розробки інвестиційної стратегії підприємств.

Виклад основного матеріалу. Аналіз інвестиційної діяльності корпоративних систем показує, що більшість інвесторів обирають більш ніж один об'єкт інвестування, тобто формують визначену їхню сукупність. Цілеспрямований підбір таких об'єктів являє собою процес формування інвестиційного портфеля.

Мета формування інвестиційного портфеля на підприємствах визначається як забезпечення реалізації інвестиційної стратегії шляхом добору найбільш ефективних і надійних інвестиційних проектів і фінансових інструментів.

З урахуванням основної мети розробляється система приватних цілей, що забезпечують реалізацію інвестиційної стратегії. Так, приватними цілями, наприклад, можуть бути такі: забезпечення мінімуму ризиків, забезпечення заданого рівня ліквідності тощо [1].

Вихідною передумовою формування інвестиційної стратегії підприємств є базова стратегія економічного розвитку корпоративної структури (КС). Стосовно неї інвестиційна стратегія носить підпорядкований характер і повинна узгоджуватися з нею за цілями і етапами реалізації. Інвестиційна стратегія при цьому розглядається як один з головних факторів забезпечення ефективного розвитку КС відповідно до обраної нею загальної економічної стратегії.

З урахуванням інвестиційної стратегії, пропонується алгоритм (послідовність) формування інвестиційної стратегії підприємств (рис. 1).

Початковим етапом розробки інвестиційної стратегії підприємств є визначення загального періоду її формування. Цей період залежить від ряду умов. Головною умовою визначення періоду формування інвестиційної стратегії підприємств є передбачуваність розвитку економіки в цілому й інвестиційного ринку зокрема. В умовах нинішнього нестабільного (а за окремими напрямками – не передбачуваного) розвитку економіки країни цей період не може бути занадто тривалим і в середньому не може виходити за рамки 3–5 років (для порівняння слід зазначити, що інвестиційна стратегія найбільших компаній країн з розвинутою ринковою економікою розробляється на період 10–15 років).

Важливою умовою визначення періоду формування інвестиційної стратегії підприємств є тривалість періоду, прийнятого для формування загальної стратегії КС. Через те, що інвестиційна стратегія носить стосовно неї підпорядкований характер, вона не може виходити за межі цього періоду (більш короткий період формування інвестиційної стратегії достатній, тому що заключні етапи економічної стратегії можуть не потребувати змін інвестиційної діяльності). Однією з умов визначення періоду формування інвестиційної стратегії на рівні корпоративних систем є їхня галузева приналежність [2].

Рис. 1. Алгоритм розробки інвестиційної стратегії підприємств

Результати обстеження окремих компаній, наприклад США показують, що:

- найбільший період (понад 10 років) характерний для розробки інвестиційної стратегії так званими інституціональними інвесторами (інвестиційними фондами, інвестиційними компаніями тощо);
- менший період (5–10 років) характерний для компаній і фірм, що здійснюють свою діяльність у сфері виробництва засобів виробництва й у видобувних галузях промисловості;
- ще більш короткий період (3–5 років) характерний для компаній і фірм, що здійснюють свою діяльність у сфері виробництва споживчих товарів, роздрібно торгівлі і послуг населенню [3].

Ми вважаємо, що і в наших умовах таку галузеву диференціацію середнього періоду формування інвестиційної стратегії варто вважати доцільною. Наукові дослідження на підприємствах показали, що однією з умов визначення періоду формування інвестиційної стратегії є розмір корпоративної структури. Інвестиційна діяльність великих структур зазвичай прогнозується на більш тривалий період.

На нашу думку, при формуванні стратегічних цілей інвестиційної діяльності на підприємствах необхідно виходити насамперед із системи цілей загальної стратегії економічного розвитку. Ці цілі можуть бути сформовані у вигляді забезпечення приросту капіталу, при-

росту рівня прибутковості інвестицій і суми доходу від інвестиційної діяльності, зміни пропорцій у формах реального і фінансового інвестування тощо. При цьому формування стратегічних цілей інвестиційної діяльності повинне погоджуватися зі стадіями життєвого циклу і цілями господарської діяльності корпоративної структури.

Розробку найбільш ефективних шляхів реалізації стратегічних цілей інвестиційної діяльності на підприємствах необхідно здійснювати за двома напрямками. Один з них охоплює розробку стратегічних напрямків інвестиційної діяльності, інший – розробку стратегії формування інвестиційних ресурсів. Цей етап є найбільш відповідальним і складним.

На нашу думку для того, щоб прогресивні напрями інвестиційної стратегії і важливі складові її ефективності на підприємствах було реалізовано, потрібно всіма можливими способами нарощувати й підтримувати інтелектуальний потенціал інвестиційної діяльності, стимулювати підвищення його творчої віддачі, реконструювати старий господарський механізм і створити новий, який зробив би процес упровадження науково-технічного прогресу життєво необхідним і тому вигідним.

Результати наукових досліджень засвідчили, що важливу роль у скороченні тривалості інвестиційного циклу та підвищенні його ефективності на підприємствах відіграє інфра-

структурна ланка [5]. В контексті зазначено необхідність зміцнити ремонтно-експлуатаційну базу підприємств, систему виробничо-технологічної комплектації, складське господарство та інші виробничі служби. Високі вимоги висуваються до кадрового потенціалу, тому слід розширити підготовку працівників через професійно-технічні училища, налагодити їх планову перепідготовку за новими спеціальностями, пов'язаними з новою технікою та технологією. Значну увагу треба приділити розвитку соціально-побутової інфраструктури – будівництву житла, дитячих дошкільних закладів, санаторіїв-профілакторіїв. Усе це створить необхідні умови для стабілізації трудових колективів і неухильного підвищення ефективності їх праці. Втілення всіх складових противитратної концепції розвитку промислових комплексів забезпечить поступовий перехід до ефективного інвестування економіки України.

Процес розширеного відтворення основних фондів і виробничих потужностей в Україні реалізується за допомогою будівництва нових, розширення, реконструкції й технічного переоснащення діючих підприємств, формування міжгалузевих народногосподарських і територіально-виробничих комплексів [4]. Ми вважаємо, що ефективно збалансоване здійснення інвестиційного процесу відповідно до поставлених соціально-економічних цілей і завдань є найважливішим джерелом економічного зростання й підвищення добробуту людей. Тому, на нашу думку, важливо забезпечити раціональне поєднання інвестиційної стратегії й тактики, тобто шляхів досягнення загальної мети з конкретними рішеннями щодо її втілення на різних рівнях господарського управління.

Інвестиційна діяльність на підприємствах збільшує основні фонди й виробничі потужності з урахуванням найновіших досягнень у галузі техніки й технології або підтримує її у працездатному стані. Багатогранні аспекти такої діяльності опрацьовуються за допомогою безперервного інвестиційного планування, яке охоплює різні проміжки часу. Стратегічні й тактичні цілі підприємства взаємопов'язані завдяки гармонійному розподілу функцій і завдань на стадії довгострокового прогнозу, розрахованого на 10–15 років, середньостро-

кового плану, що складається на 3–8 років, і короткострокових планів, які розроблюються на один–три роки з глибоким конкретним опрацюванням усіх аспектів виробничої та інвестиційної діяльності.

Динамізм і мінливість економічних ситуацій, що характерні для вільного підприємництва, підтримують рівновагу ринку в цілому, але вони ж зумовлюють періодичне коригування інвестиційних планів. Процес цей природний; він відбиває суть нових функцій вищого керівництва – управління підприємством замість вирішення оперативних контрольно-розподільних питань [5].

Ми вважаємо, що вихідними компонентами інвестиційного планування на підприємствах є пошук і формування варіантів капіталовкладень, визначення відносних і абсолютних розмірів їх прибутковості, встановлення можливостей фінансування за рахунок різних джерел, оцінювання надійності реалізації та можливості успіху того чи іншого варіанта інвестування. Для вирішення таких складних і нехарактерних для управлінського персоналу проблем доцільно залучати науково-консультаційні фірми або тимчасово наймати групи вчених спеціалістів у даній галузі наукових і практичних знань. Правильність прийнятих науково-технічних рішень, пов'язаних з практичними можливостями, буде виявлятися під час тривалого періоду позитивного впливу інвестицій на виробництво та збут продукції, збільшення прибутку підприємства.

Висновки. Основною метою підприємства в умовах ринкової економіки, як це впливає зі світового досвіду, є прибутковість. Наступна мета – збільшити обсяги виробництва й реалізації, створити й підтримувати добру репутацію підприємства у споживачів, високу продуктивність праці, поліпшити якість та споживчі властивості вироблюваної продукції, створити нові сучасні зразки виробів, досягти високих кількісно-кваліфікаційних показників, високого професійного рівня виробничого персоналу, домогтися його сумлінного ставлення до роботи, а також високої суспільної репутації. Деякі з цих показників важко піддаються кількісній оцінці, проте істотно впливають на розробку інвестиційної політики підприємства і дають змогу на будь-якому проміжку часу приймати правильні й обґрунтовані рішення щодо капіталовкладень.

Список використаних джерел:

1. Татаренко Н.О. Теорії інвестицій: Навч. посібник / Н.О. Татаренко, А.М.Поручник. — К.: КНЕУ, 2000. — 160 с.
2. Федоренко В.Г. Інвестиційний менеджмент / В.Г. Федоренко. — К.: МАУП, 1999. — 184 с.
3. Федоренко В.Г. Інвестознавство / В.Г.Федоренко. — К. МАУП, 2002. — 408 с.
4. Федоренко В.Г. Інвестознавство: Підручник / В.Г. Федоренко, А.Ф.Гойко. — К.: МАУП, 2000. — 408 с.
5. Чучман Ю. Оцінка доцільності державних і приватних інвестиційних проектів: Навч. посібник. / Ю.Чучман. — К.: вид-во УАДУ при Президентіві України, 1998. — 104 с.

В статье рассматриваются вопросы формирования стратегии направленной инвестиционной деятельности на предприятиях. Исследованы этапы разработки инвестиционной стратегии на предприятиях. Определены отдельные аспекты процесса формирования инвестиционного портфеля предприятий. Предложен алгоритм разработки инвестиционной стратегии предприятий.

Ключевые слова: инвестированный портфель, инвестиционная стратегия, инвестирование, прибыльность, эффективность, инвестированный цикл, процесс, инвестиционная деятельность.

The article examines the strategy directions of investment activity in the workplace. Investigated stages of development of investment strategies in the workplace. Determined some aspects of the process of investment portfolio of enterprises. The algorithm development investment strategies of enterprises.

Keywords: investment portfolio, investment strategy, investment, profitability, efficiency, investment cycle, the process, investment activity.

УДК 339.727

М. П. САХАЦЬКИЙ

Одеська академія будівництва та архітектури

В. М. ДЬОМІНА, С. А. ДАМАРОНОК

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

МІЖНАРОДНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ РИЗИКИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА РЕГІОНАЛЬНИЙ РОЗВИТОК МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Розглянуто стан іноземного інвестування в підприємства Миколаївської області, виявлені проблеми інвестування та досліджені особливості ризиків, що супроводжують процеси інвестування на регіональному рівні.

Ключові слова: іноземні інвестиції, регіон, фінансові ризики, ризики країни.

Постановка проблеми. Однією з найважливіших для України проблем на даному етапі розвитку є пошук джерел фінансування національної економіки. Рівень внутрішніх інвестицій у національну економіку не може бути суттєвим ні за рахунок коштів господарюючих суб'єктів, ні за рахунок кредитних ресурсів комерційних банків. Тому питання залучення іноземних інвестицій – як прямих, так і портфельних з надзвичайно актуальним для економічного розвитку країни.

За розрахунками [1] загальний обсяг необхідних іноземних інвестицій в економіку України становить 40–70 млрд дол. США. За даними Державної служби статистики України прямі іноземні інвестиції за 2012 рік становили 6,013 млрд дол. США, що на 7,2% менше від показника за 2011 рік (6,480 млрд дол.) [2].

Українська економіка має високу інвестиційну місткість – тобто може ефективно освоювати інвестиції на суму близько 2,5 млрд дол. США на рік. Але щорічні обсяги іноземних інвестицій, порівняно з аналогічними обсягами країн Східної Європи, в 3–7 разів менші. Незначні обсяги іноземних інвестицій свідчать про те, що інвестори продовжують сприймати Україну як країну з високими ризиками. Саме це є основною причиною незначного потоку прямих іноземних інвестицій в економіку держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням в галузі іноземного інвестування України присвячено достатню кількість робіт, зокрема праці І. Ю. Дишко [1], А. А. Мазаракі [3], В. Гурочкіної [4], Л. Федулової [5], та інших. Однак невирішеною частиною пробле-